

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II			
Código	V01G400V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia posibilita que os estudantes adquiren o hábito de pensar en termos gramaticais, proporcionándolles os instrumentos necesarios para que poidan facer descrições das unidades gramaticais inseridas en textos de linguas galega e española.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
A2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
A5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
A8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
A11	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do español.
A12	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do galego.
A15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
B2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
B4	Capacidade de xestionar a información.
B6	Habilidade para traballar de forma autónoma.
B7	Capacidade crítica e de autocrítica.
B8	Capacidade de análise e síntese.
B9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
B10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.
B11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Perfecto dominio instrumental das linguas galega e española así como das súas gramáticas.	A1 A2	B2 B11
Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística así como das correntes teóricas e metodolóxicas.	A5 A8	B9 B10
Coñecemento da evolución histórica interna e externa do galego e do español.	A11 A12	B6 B8
Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	A15	B4 B7

Contidos

Tema	
1. A análise gramatical.	As unidades gramaticais do galego e español: as chamadas "clases de palabras" ou "partes da oración". Análise morfosintáctica de textos galegos e españois.
2. As clases de palabras.	Identificación, descrición e clasificación das clases de palabras. Criterios morfolóxicos, sintácticos e semánticos. Algúns problemas de delimitación: substantivos/adxectivos, adxectivos/adverbios, substantivos/verbos, artigos/pronomes, preposicións/adverbios/conxuncións.
3. Gramática contrastiva entre galego e español.	Contacto de linguas e interferencia. Interferencias gramaticais do español no galego e do galego no español de Galicia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	24	52	76
Actividades introdutorias	2	2	4
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	4	8
Sesión maxistral	18	40	58
Probos de resposta curta	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Refírese ás actividades en que se formulan exercicios relacionados cos contidos da materia, que complementan as leccións maxistrais. Préstase unha especial atención á análise e comentario morfosintácticos de secuencias en galego e español problemáticas en canto á súa interpretación así como de textos en ambas as linguas con interferencias lingüísticas. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Para o réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais de prácticas na plataforma de ensino virtual Faitic, ou no seu caso, o profesor poderá facerllos chegar a través de e-mail.
Actividades introdutorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso e a bibliografía da materia. O alumnado semipresencial deberá acudir obrigatoriamente a esta sesión de presentación.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Sesión maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia, as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises gramaticais que deberá facer o alumnado así como das lecturas relacionadas cos temas. Recoméndase que, cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material, o alumnado leve previamente traballado ese material. Para o réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Faitic, ou no seu caso, o profesor poderá facerllos chegar a través de e-mail.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises gramaticais que se manden entregar como parte da avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a acudir a un mínimo de dúas titorías presenciais co profesorado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante o cuadrimestre, tanto para o alumnado presencial coma semipresencial, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliábeis. Especificamente, o estudante deberá entregar a análise sintáctica en árbore de 3 textos propostos polo profesor e o resumo de dúas referencias bibliográficas que se indicarán o primeiro día de clase.	30
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia e participación nas clases maxistrais, sempre e cando sexa máis do 80% delas. Para o alumnado semipresencial, este 5% da nota sumarase no apartado "Resolución de problemas ou exercicios".	5

Probas de resposta curta	Tanto para o alumnado presencial coma semipresencial, realizarase unha proba escrita, na última semana de curso (entre o 4 e o 7 de maio) sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Existe a posibilidade de realización dun exame parcial previo, liberador de materia, que tería lugar na primeira semana de marzo. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial no día e hora que se fixe.	65

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:

a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma; no caso do alumnado semipresencial só debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de maio**, o alumno polo menos deberá ter aprobado o apartado "Probas de resposta curta", **exame** que se realizará na última semana das clases (provisionalmente **entre o 4 e o 7 de maio**), coa posibilidade dun **exame parcial liberatorio de materia na primeira semana de marzo**. Na **convocatoria oficial de xullo**, o/a alumno/a deberá repetir o exame escrito (e no seu caso tamén as actividades de avaliación suspensas). Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na **convocatoria de maio** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito** que se realizará na última semana das clases (provisionalmente **entre o 4 e o 7 de maio**). En caso de non superar ese exame, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro exame escrito **na convocatoria de xullo** na data que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o soliciten.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía de referencia

Álvarez, Rosario e Xove, Xosé (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Bosque, Ignacio (1989): *Las categorías gramaticales*. Madrid: Síntesis.

Bosque Ignacio e Demonte, Violeta (dir.) (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española: Sintaxis básica de las clases de palabras*. t. I. Madrid: Espasa Calpe.

Dubert, Francisco (2005): "Interferencias del castellano en el gallego popular". *Bulletin of Hispanic Studies*, bol. 82, nº 3, 271-291. En liña: <https://liverpool.metapress.com/content/l3646k17184r6637/resource-secured/?target=fulltext.pdf>.

Freixeiro Mato, Xosé Ramón (2000): *Gramática da lingua galega. Morfosintaxe*. t. II. Vigo: A Nosa Terra.

Porto Dapena, Alvaro (2008): "El español en contacto con el gallego". En *Congreso Internacional de la lengua española (2º. 2008. Valladolid)*. *El Español en la sociedad de la información*. Madrid: Centro Virtual Cervantes. En liña: http://cvc.cervantes.es/obref/congresos/valladolid/ponencias/unidad_diversidad_del_espanol/4_el_espanol_en_contacto/porto_a.htm.

Real Academia Española (2010): *Nueva gramática de la lengua española: manual*. Madrid: Espasa-Libros.

Guías bibliográficas

Gondar, Francisco (dir.): *BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega*. Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL- RP). Edición en liña: [www.cirp.es/bdo/bil/bilega.html]

Instituto Cervantes: Reseñas de manuales del español [http://cvc.cervantes.es/Ensenanza/Biblioteca_Ele/manuales_gramatica/profesores/indice.htm]

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Língua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Outros comentarios

A explicación de contidos da materia así como a lingua vehicular nas explicacións das resolucións dos exercicios e actividades será en lingua galega. Recoméndase, xa que logo, ter uns coñecementos suficientes nesta lingua para poder seguir as explicacións e comentarios do docente.
